

Άρειος Πάγος 892/1989, Τμ. Β'

Πηγή: Ε.Ε.Δ. 49/90 σελ. 367

Απόφαση Δικαστηρίου

Προεδρεύων ο Αρεοπαγίτης κ. ΙΩΑΝ. ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΠΟΥΛΟΣ

Εισηγητής ο Αρεοπαγίτης κ. ΧΡ. ΓΙΑΝΝΑΚΟΥΡΟΣ

Δικηγόροι οι κ.κ. Μ. Κουντούρης, Γ. Ησαΐας

(...) Από τη διάταξη του άρθρου 16 του ν. 551/1915, όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα κωδικοποιήθηκε με το β.δ. της 24.7/25.8.1920, διατηρήθηκε σε ισχύ μετά την εισαγωγή του Α.Κ., κατά το άρθρο 38 εδ. α' του εισαγωγικού του νόμου και έχει εφαρμογή και στη σύμβαση ναυτολογήσεως κατά το άρθρο 2 ίδιου νόμου και 66 του ΚΙΝΔ (Ν. 3816/1958) προκύπτουν τα εξής: Αυτός που έπαθε από εργατικό ατύχημα ανικανότητα, ή, σε περίπτωση θανάτου του, οι κατά το άρθρο 6 του αυτού νόμου συγγενείς του, έχουν δικαίωμα να εγείρουν την αγωγή του κοινού δικαίου και να ζητήσουν σύμφωνα με τα άρθρα 297, 298 και 914 Α.Κ. πλήρη αποζημίωση μόνο όταν το "ατύχημα" μπορεί να αποδοθεί σε δόλο του εργοδότη ή των προστηθέντων του ή όταν πραγματοποιήθηκε σε εργασία ή επιχείρηση στην οποία δεν ετηρήθησαν οι διατάξεις ισχυόντων νόμων, διαταγμάτων ή κανονισμών για τους όρους ασφάλειας των εργαζομένων σ' αυτούς, βρίσκεται δε σε αιτιώδη σύνδεσμο με την μη τήρηση των διατάξεων αυτών (Ολ. Α.Π. 965/1985). Τέτοιες διατάξεις περιλαμβάνονται στο π.δ. της 18/22.3.1934 και ειδικότερα στα άρθρα 107 και 115 αυτού, κατά τα οποία οι ανυψωτικές μηχανές, στις οποίες περιλαμβάνονται και οι μικροί ανελκυστήρες, πρέπει μια φορά το έτος να υφίστανται δοκιμή αντοχής με φορτίο 1/4 μεγαλύτερο από αυτό που επιτρέπεται. Οι δοκιμές πρέπει να διενεργούνται από έμπειρα ειδικά πρόσωπα. Η ημερομηνία και το αποτέλεσμα της εξετάσεως πρέπει να καταχωρείται σε ειδικό βιβλίο (ημερολόγιο). Στην ένδικη διαφορά ο αναιρεσείων με την ένδικη αγωγή του, επί της οποίας εκδόθηκε η προσβαλλόμενη απόφαση, ισχυρίστηκε ότι, ενώ εργαζόταν ως βοηθός μαγειρίου σε πλοίο της πρώτης αναιρεσίβλητης (πλοιοκτήτριας), κατόπιν συμβάσεως ναυτικής εργασίας που είχε συνάψει στον Πειραιά με τη δεύτερη αναιρεσίβλητη, ως εκπρόσωπο της πρώτης, τραυματίστηκε σοβαρά από υπαιτιότητα του πλοιάρχου, του πρώτου μηχανικού και άλλων μελών του πληρώματος, γιατί παρέβησαν και δεν τήρησαν τους όρους ασφάλειας των εργαζομένων στο πλοίο. Ειδικότερα δεν μερίμνησαν για την επιμελή συντήρηση του μηχανισμού του ανελκυστήρα και συγκεκριμένα δεν αντικατάστησαν το παλιό και φθαρμένο συρματόσχοινο του ανελκυστήρα του θαλάμου, με αποτέλεσμα, λόγω παλαιότητας, πλημμελούς συντηρήσεως και φθοράς, να αποκοπεί, ενώ είχε εισέλθει σ' αυτόν ο αναιρεσείων για να μεταβεί στην υπερκείμενη του μαγειρίου τραπεζαρία για εκτέλεση υπηρεσίας κατόπιν εντολής, το συρματόσχοινο, να καταπέσει με το θάλαμο στο δώμα του φρεατίου του ανελκυστήρα από ύψος τεσσάρων μέτρων και να υποστεί κάταγμα του κάτω τριτημορίου της αριστερής κνήμης, συνεπεία του οποίου κατέστη πλήρως μεν προσκαίρως επί εξάμηνο ανάκανος για εργασία, μερικά δε διαρκώς κατά ποσοστό 30% για την άσκηση του ναυτικού επαγγέλματος καθώς και κάθε άλλου κοινωνικώς και οικονομικώς ισοδύναμου. Με βάση αυτό το ιστορικό ζήτησε πλήρη αποζημίωση, κατά τις διατάξεις του κοινού δικαίου και χρηματική ικανοποίηση για την ηθική βλάβη που υπέστη από αυτή την αδικοπραξία (άρθρο 932 Α.Κ.) και επικουρικά την προβλεπόμενη αποζημίωση από το ν. 551/1915 για την ολική πιο πάνω και μερική διαρκή ανικανότητα. Το Εφετείο, όπως προκύπτει από την προσβαλλόμενη απόφασή του, δέχθηκε τα εξής: Ο αναιρεσείων με σύμβαση ναυτικής εργασίας αορίστου χρόνου, που είχε συνάψει με την δεύτερη αναιρεσίβλητη στον Πειραιά, ως εκπρόσωπο της πρώτης πλοιοκτήτριας του Φ/Γ πλοίου ΦΟΡΟΥΜ ΠΡΟΓΚΡΕΣ, ναυτολογήθηκε ως βοηθός μαγειρίου και με αυτή την ιδιότητα εργάστηκε από 2 Μαΐου 1983 μέχρι 25.5.1985 οπότε απολύθηκε λόγω ατυχήματος, το οποίο έλαβε χώρα κάτω από τις εξής συνθήκες: Στις 25 Μαΐου 1983 και ώρα 12.05', ενώ το πλοίο βρισκόταν στο λιμάνι Μίντλεσμόρο της Μεγάλης Βρετανίας και ο αναιρεσείων στο μαγειρείο, κλήθηκε από το βοηθό θαλαμηπόλο Γ.Δ. να μεταβεί στις τουαλέτες που ήταν δίπλα στην τραπεζαρία, για να κλείσει τη στρόφιγγα του αγωγού αποχετεύσεως. Η τραπεζαρία βρισκόταν πάνω από την κουζίνα και υπήρχε ένας ανελκυστήρας ύψους 90 εκατοστών του μέτρου με αποκλειστικό προορισμό τη μεταφορά φαγητών και σερβίσιων χωρίς συνοδό από την κουζίνα στην τραπεζαρία. Ο τρόπος κατασκευής του ανελκυστήρα αυτού, χωρίς εσωτερικά τοιχώματα και με ένα μόνο συρματόσχοινο, το προαναφερόμενο ύψος του και η αντοχή του, γιατί είχε κατασκευασθεί για βάρος 20-25 χιλιογράμμων, αλλά και ο σαφής προορισμός του απέκλειαν τη φυσιολογική χρησιμοποίησή του από μέλη του πληρώματος, τα οποία δεν έπρεπε να τον χρησιμοποιούν για να μεταβαίνουν από το μαγειρείο στην τραπεζαρία και αντίστροφα. Ο αναιρεσείων όμως, ενώ, λόγω της ειδικότητάς του ως βοηθού μαγειρίου, γνώριζε τον προορισμό του ανελκυστήρα αυτού, τον χρησιμοποίησε αντικανονικά για να ανεβεί στην τραπεζαρία, οπότε το συρματόσχοινο έσπασε και ο αναιρεσείων έπεσε μαζί με το θάλαμο στο φρεάτιο του ανελκυστήρα με αποτέλεσμα να υποστεί κάταγμα του

κάτω τριτημορίου της αριστερής κνήμης. Ακολούθως δέχτηκε το Εφετείο ότι ο τραυματισμός του αναιρεσίοντος δεν συνδέεται αιτιωδώς με υπαιτιότητα του πλοιάρχου, του πρώτου μηχανικού ή μέλους του πληρώματος, όπως με την ένδικη αγωγή του ο αναιρεσίων ισχυρίζεται, αλλά οφείλεται σε αποκλειστική αυτού υπαιτιότητα, γιατί εν γνώσει του έκανε αντικανονική χρήση του εν λόγω ανελκυστήρα. Ακόμη δέχθηκε το Εφετείο ότι δεν αποδείχτηκε ότι δεν γινόταν επιμελής συντήρηση αυτού του ανελκυστήρα ή ότι το συρματόσχοινό του ήταν παλιό και φθαρμένο και έπρεπε να είχε αντικατασταθεί, ούτε ότι δεν γινόταν ο ετήσιος έλεγχος για την αντοχή του. Η θραύση του συρματόσχοινου, δέχτηκε με σαφήνεια το Εφετείο, δεν έγινε από χρήση του ανελκυστήρα σύμφωνα με τον προορισμό του, αλλά από αντικανονική υπερφόρτωσή του με την είσοδο σ' αυτόν του αναιρεσίοντος, ούτε η έλλειψη πινακίδας που να δείχνει το όριο φορτώσεώς του συντέινει στον τραυματισμό του, αφού η πινακίδα θα αφορούσε το βάρος πραγμάτων (φαγητών κλπ.) και όχι ανθρώπων. Εξ άλλου ο τρόπος κατασκευής του ανελκυστήρα και ο εμφάνις προορισμός για μεταφορά μόνο φαγητών και σκευών, δεν απαιτούσε έκδοση διαταγής του πλοιάρχου να μη χρησιμοποιείται από το πλήρωμα του πλοίου. Μετά από αυτές τις παραδοχές το Εφετείο απέρριψε την ένδικη αγωγή κατά την κύρια βάση της για απόληψη πλήρους αποζημιώσεως και χρηματικής ικανοποίησεως. Έτσι που αποφάνθηκε δεν παραβίασε τις προαναφερόμενες ουσιαστικού δικαίου διατάξεις επί των οποίων στηρίζεται η κυρία βάση, ούτε τις επικαλούμενες από τον αναιρεσίοντα των β.δ. 806/1970 και του από 25.8/5.9.1920, αφού σε αυτές δεν θεμελιώνεται η ένδικη αγωγή, διέλαβε δε στην προσβαλλόμενη απόφασή του σαφείς και επαρκείς αιτιολογίες, που καθιστούν εφικτό τον αναιρετικό έλεγχο αν, με τα γενόμενα ανελέγκτως δεκτά περιστατικά, εφαρμόστησαν ορθά ή όχι αυτές οι διατάξεις.

Εξάλλου το Εφετείο δεν έλαβε υπόψη του παρά το νόμο τα πιο πάνω περιστατικά, γιατί αυτά δεν αποτελούν "πράγματα", κατά την έννοια του εδ. 8 του άρθρου 559 Κ.Πολ.Δ., αλλά αρνητικούς ισχυρισμούς των αναιρεσιβλήτων, για απόκρουση των θεμελιωτικών στοιχείων της ένδικης αγωγής περί πλημμελούς συντηρήσεως του επίμαχου ανελκυστήρα. Πρέπει λοιπόν οι περί του αντιθέτου από το άρθρο 559 αριθ. 1, 8 και 19 Κ.Πολ.Δ. λόγοι αναιρέσεως πρώτος και δεύτερος, κατά τα σχετικά τους μέρη, να απορριφθούν ως αβάσιμοι, ως απαράδεκτοι δε καθόσον πλήσσουν την ουσιαστική κρίση του Εφετείου, γιατί αυτή, σύμφωνα με το άρθρο 561 § 1 Κ.Πολ.Δ., είναι αναιρετικά ανέλεγκτη. Εξάλλου ο δεύτερος λόγος αναιρέσεως κατά την περιεχόμενη ακόμη σε αυτόν αιτίαση ότι από το Εφετείο "εγένετο παράβαση των διδαγμάτων της κοινής πείρας, αναφορικών προς την ερμηνεία κανόνων δικαίου και την εις αυτούς υπαγωγή των πραγματικών γεγονότων" πρέπει να απορριφθεί, λόγω της αοριστίας του, ως απαράδεκτος, αφού δεν προσδιορίζονται ποια είναι αυτά τα διδάγματα κοινής πείρας και ποιους κανόνες δικαίου αφορούν.

(...) Κατά τη ρητή διάταξη του άρθρου 671 Κ.Πολ.Δ. το δικαστήριο, κατά την ειδική διαδικασία εκδικάσεως εργατικών διαφορών, λαμβάνει υπόψη του ακόμη και αποδεικτικά μέσα που δεν πληρούν τους όρους του νόμου. Επομένως μπορεί να λάβει υπόψη του και καταθέσεις μαρτύρων που καταμηνύθησαν για ανακρίβειες της καταθέσεώς τους, στο δικαστήριο δε εναπόκειται η αξιολόγηση αυτών των καταθέσεων και η απόδοση σε αυτές της προσήκουσας αποδεικτικής αξίας. Κατ' ακολουθίαν νόμιμα το Εφετείο έλαβε υπόψη του και την κατάθεση του πλοιάρχου του πλοίου στο οποίο έλαβε χώρα το επίμαχο εργατικό ατύχημα, ανεξάρτητα αν κατατέθηκε μήνυση κατ' αυτού και αμφισβητήθηκε η αξιοπιστία του. Επομένως ο τρίτος λόγος αναιρέσεως, κατά το σχετικό του μέρος από το άρθρο 559 αριθ. 11 Κ.Πολ.Δ., με το οποίον υποστηρίζονται τα αντίθετα πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος, ως απαράδεκτος δε καθόσον αποδίδεται εσφαλμένη εκτίμηση.

Η μη λήψη υπόψη από το δικαστήριο της ουσίας αποδεικτικού μέσου, μεταξύ των οποίων είναι και η δικαστική ομολογία που έγινε από το διάδικο εγγράφως ή προφορικά, ιδρύει λόγο αναιρέσεως της απόφασης, που προβλέπεται από το εδ. 11 του άρθρου 559 Κ.Πολ.Δ. Για να είναι όμως ορισμένος αυτός ο λόγος, προκειμένου για ομολογία, πρέπει να εκτίθεται στο αναιρετήριο ότι έγινε επίκληση του αποδεικτικού αυτού μέσου κατά τη συζήτηση μετά την οποία εκδόθηκε η προσβαλλόμενη απόφαση για απόδειξη ισχυρισμού, ο οποίος ομοίως πρέπει να αναφέρεται στο αναιρετήριο. Επομένως ο τρίτος (τελευταίος) λόγος αναιρέσεως, κατά το άλλο του μέρος, με το οποίο προβάλλεται ότι οι αναιρεσίβλητες προέβησαν στο Εφετείο στις αναφερόμενες στο λόγο αυτό ομολογίες, προεχόντως πρέπει να απορριφθεί λόγω αοριστίας ως απαράδεκτος, γιατί δεν διαλαμβάνεται στο αναιρετήριο ότι ο αναιρεσίων επικαλέστηκε κατά τη συζήτηση εκείνη το αποδεικτικό αυτό μέσο των ομολογιών των αναιρεσιβλήτων και για απόδειξη ποίου συγκεκριμένου ισχυρισμού του, σχετικού με τα αποδεικτέα, βάσει της ένδικης αγωγής, θέματα. Πρέπει λοιπόν να απορριφθεί στο σύνολο η υπό κρίση αίτηση και καταδικαστεί ο αναιρεσίων στη δικαστική δαπάνη της παρισταμένης πρώτης αναιρεσίβλητης, όπως αυτή προσδιορίζεται στο διατακτικό (άρθρ. 176, 183 Κ.Πολ.Δ.).

Για τους λόγους αυτούς:

Απορρίπτει την αίτηση για αναίρεση της 387/1987 αποφάσεως του Εφετείου Πειραιώς.

Σχόλιο: Η σχολιαζόμενη αρεοπαγίτικη απόφαση δεν ασχολείται ειδικά με την έννοια του εργατικού ατυχήματος, αλλά με το ζήτημα της αποζημίωσης του παθόντος από εργατικό ατύχημα, που στην κριθείσα περίπτωση προσέφερε ναυτική εργασία. Πρέπει να σημειωθεί ότι,

όπως επενθυμίζει και η σχολιαζόμενη απόφαση, οι ειδικές διατάξεις για την αποζημίωση του εργατικού ατυχήματος του ν. 551/1915 βρίσκουν εφαρμογή και επί ναυτικής εργασίας, με ρητή αναφορά του άρθρου 66 § 2 ΚΙΝΔ (βλ. και Α.Π. 1204/1983 ΕΕργΔ 48, 1008, Α.Π. 48/1988 ΕΕργΔ 48, 315, Α.Π. 782/1988 ΕΕργΔ 48, 604, Α.Π. 305/1987 ΕΕργΔ 47, 20, Α.Π. 226/1987 ΕΕργΔ 47, 18, Α.Π. 400/1987 ΕΕργΔ 47, 89, Α.Π. 879/1986 ΕΕργΔ 46, 305, Ολομ. Α.Π. 965/1985 ΕΕργΔ 45, 779, Α.Π. 12/1985 ΕΕργΔ 45, 61, Α.Π. 582/1985 ΕΕργΔ 45, 363, Α.Π. 1078/1985 ΕΕργΔ 45, 448, Μ.Πρ.Πειρ. 12718/1988 ΕΕργΔ 48, 327).

Επί εργατικού ατυχήματος, η ευθύνη του εργοδότη για αποζημίωση του παθόντος κατά τον ν. 551/1915 ή των κατά το άρθρο 6 του ίδιου νομοθετήματος δικαιούχων προσώπων είναι αντικειμενική, δεν απαιτείται δηλαδή πταίσμα του εργοδότη ή των προστηθέντων απ' αυτόν. Ωστόσο, δίνεται σ' αυτούς το εκλεκτικό δικαίωμα, εφόσον το ατύχημα μπορεί να αποδοθεί σε δόλο του εργοδότη ή των απ' αυτόν προστηθέντων προσώπων ή επήλθε λόγω μη τήρησης στην επιχείρηση ή εργασία διατάξεων νόμων, διαταγμάτων ή κανονισμών που ειδικώς προβλέπουν τους όρους ασφαλείας των εργαζομένων των οποίων η τήρηση επιβάλλεται στον εργοδότη, αντί να ασκήσουν την αξίωση απ' την αντικειμενική ευθύνη, να ασκήσουν την απ' το κοινό αστικό δικαίο προσήκουσα αξίωση για αποζημίωση (άρθρο 16 § 1 ν. 551/1915). Κατ' αρχήν δεν επιτρέπεται η σωρευτική άσκηση και των δύο αυτών αξιώσεων με σκοπό την επιδίωξη και της περιορισμένης αποζημίωσης του ν. 551/1915 και της πλήρους αποζημίωσης του κοινού αστικού δικαίου, παρά μόνο εάν το υπαίτιο του ατυχήματος πρόσωπο είναι διάφορο απ' το κατά το ν. 551/1915 υπόχρεο προς αποζημίωση (άρθρο 16 § 3 ν. 551/1915), δηλαδή, όπως ομόφωνα πλέον δέχεται η νομολογία, πρόσωπο άλλο απ' τον εργοδότη, τους προστηθέντες απ' αυτόν και τους εργαζομένους στην επιχείρηση εργατοϋπαλλήλους, οπότε η αγωγή απ' το κοινό αστικό δικαίο μπορεί να ασκηθεί κατά του τρίτου υπαιτίου προσώπου τόσο εάν ενήργησε από δόλο όσο κι από αμέλεια (Ολομ. Α.Π. 1267/1976 ΕΕργΔ 36, 198 με αντίθετα σχόλια Λ. Ντάσιου, Α.Π. 836/1978 ΕΕργΔ 38, 21, Α.Π. 461/1979 ΕΕργΔ 39, 13, Α.Π. 1095/1983 ΕΕργΔ 43, 215, Ολομ. Α.Π. 965/1985 ΕΕργΔ 45, 779, Α.Π. 270/1988 ΕΕργΔ 48, 381, Εφ. Πατρών 744/1980 ΕΕργΔ 40, 399, Εφ. Αθ. 8556/1982 ΕΕργΔ 42, 92). Αυτονόητο είναι ότι εάν ο παθών στραφεί κατά του εργοδότη του με την αγωγή του ν. 551/1915 δεν μπορεί να στραφεί και κατά του προστηθέντος απ' αυτόν με την κατά το κοινό δικαίο αγωγή (βλ. παραπάνω νομολογία).

Εξάλλου, επί εργατικού ατυχήματος που συνέβη σε υπαγόμενο στην ασφάλιση του ΙΚΑ μισθωτό, ο εργοδότης απαλλάσσεται, σύμφωνα με το άρθρο 60 § 3 του α.ν. 1846/1951, απ' την οριζόμενη απ' το ν. 551/1915 υποχρέωση για καταβολή αποζημίωσης και των εξόδων νοσηλείας και κηδείας και δικαιούται ο παθών ή τα κατά το άρθρο 28 § 6 του παραπάνω α.ν. πρόσωπα τις παροχές που αυτό το νομοθέτημα προβλέπει. Αυτό συμβαίνει κι αν το ατύχημα οφείλεται σε οποιασδήποτε φύσης αμέλεια του εργοδότη ή των απ' αυτόν προστηθέντων. Αντίθετα όταν το ατύχημα οφείλεται σε δόλο του εργοδότη ή των προστηθέντων, τούτο δε βεβαιώνεται με δικαστική απόφαση, ο εργοδότης, εκτός των υποχρεώσεών του έναντι του ΙΚΑ, υποχρεούται να προβεί σε συμπληρωματική αποζημίωση του παθόντος ή των κατά το άρθρο 28 προσώπων, ώστε να καλυφθεί η διαφορά μεταξύ του ποσού της κατά τον Α.Κ. αποζημίωσης και του ποσού των παροχών που χορηγήθηκαν απ' το ΙΚΑ (άρθρο 34 § 2 α.ν. 1846/1951. Βλ. Ολομ. Α.Π. 1267/1976 ό.π., Α.Π. 461/1979 ό.π., Ολομ. Α.Π. 1117/1986 ΕΕργΔ 46, 71, Α.Π. 307/1986 ΕΕργΔ 46, 20, Α.Π. 1038/1987 ΕΕργΔ 47, 772, Α.Π. 270/1988 ό.π., Εφ. Αθ. 8556/1982 ό.π., Εφ. Αθ. 6884/1989 ΕΑΕΔ 23, 862). Ωστόσο, πρέπει να επισημανθεί ότι σε αντίθεση με τη διάταξη του άρθρου 16 § 1 (σύμφωνα με την οποία ο εργοδότης ευθύνεται κατά το κοινό δικαίο κατ' επιλογή του δικαιούχου όχι μόνο στην περίπτωση που το ατύχημα μπορεί να αποδοθεί σε δόλο αυτού ή των προστηθέντων απ' αυτόν, αλλά και στην περίπτωση που δεν τηρήθηκαν στην επιχείρησή του οι ισχύουσες διατάξεις νόμων, διαταγμάτων ή κανονισμών με αποτέλεσμα να επέλθει το ατύχημα), στην περίπτωση που ο μισθωτός καλύπτεται απ' την ασφάλιση του ΙΚΑ, ο εργοδότης, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 60 § 3 α.ν. 1846/1951, ευθύνεται κατά το κοινό αστικό δικαίο μόνο σε περίπτωση δόλου του εργοδότη ή του απ' αυτόν προστηθέντος και όχι στην περίπτωση που το ατύχημα οφείλεται στη μη τήρηση των όρων ασφαλείας των εργαζομένων που επιβάλλουν οι ισχύοντες νόμοι, διατάγματα και κανονισμοί. Συνεπώς, στην τελευταία αυτή περίπτωση της ειδικής αμέλειας απ' την τήρηση των όρων ασφαλείας, η κατά το κοινό αστικό δικαίο ευθύνη του εργοδότη καλύπτεται απ' τις χορηγούμενες απ' το ΙΚΑ στον παθόντα παροχές (Ολομ. Α.Π. 1267/1976 ό.π., Α.Π. 217/1976 ΕΕργΔ 35, 592 Α.Π. 501/1977 ΕΕργΔ 36, 661, Α.Π. 1095/1983 ΕΕργΔ 43, 215, Ολομ. Α.Π. 1117/1986 ό.π., Α.Π. 307/1976 ό.π., Α.Π. 1038/1987 ό.π., Α.Π. 270/1988 ό.π., Εφ. Αθ. 6884/1989 ό.π.). Βεβαίως και στην περίπτωση της ασφαλιστικής κάλυψης του εργατικού ατυχήματος απ' το ΙΚΑ εξακολουθεί να υφίσταται το δικαίωμα αποζημίωσης του παθόντος κατά παντός τρίτου υπαιτίου του εργατικού ατυχήματος προσώπου, σύμφωνα με όσα αναφέραμε στην προηγούμενη παράγραφο (βλ. την εκεί νομολογία).

Να σημειωθεί επίσης ότι, κατά την κρατούσα στη νομολογία γνώμη, για να χωρήσει, κατά το άρθρο 16 § 1 ν. 551/1915, η κατά το κοινό αστικό δικαίο αξίωση αποζημίωσης για εργατικό ατύχημα που οφείλεται στη μη τήρηση των όρων ασφαλείας, δεν αρκεί η παράβαση οποιασδήποτε νόμιμης υποχρέωσης προς λήψη μέτρων ασφαλείας, αλλά πρέπει να πρόκειται για

μη τήρηση όρων ασφαλείας που προβλέπονται ειδικώς και συγκεκριμένως από νόμου, διατάγματα ή κανονισμούς (Α.Π. 1297/1976 ΕΕργΔ 36, 228, Α.Π. 317/1982 ΕΕργΔ 41, 519, Α.Π. 1495/1983 ΕΕργΔ 43, 557, Εφ. Πατρών 283/1984 ΕΕργΔ 43, 736).

Στην κριθείσα από τη δεύτερη σχολιαζόμενη απόφαση υπόθεση, επρόκειτο ακριβώς περί αγωγής μισθωτού (ναυτικού), με την οποία ζητούσε την κατά το κοινό αστικό δίκαιο πλήρη αποζημίωση με τον ισχυρισμό ότι τραυματίστηκε κατά την εργασία του γιατί οι προστηθέντες του εργοδότη δεν τήρησαν τους όρους ασφάλειας των εργαζομένων στο πλοίο. Το Εφετείο είχε δεχθεί ότι ο τραυματισμός του ναυτικού δεν συνδεόταν αιτιωδώς με υπαιτιότητα του πλοιάρχου ή άλλου μέλους του πληρώματος, ούτε παραβιάστηκαν κάποιοι όροι ασφαλείας, αλλά ότι οφειλόταν σε αποκλειστική υπαιτιότητα του παθόντος. Έτσι απέρριψε την κύρια βάση της αγωγής για πλήρη αποζημίωση (προφανώς έκανε δεκτή την επικουρική βάση για την αποζημίωση του ν. 551/1915) και για χρηματική ικανοποίηση για την ηθική βλάβη από την αδικοπραξία. Πράγματι, επί αποκλειστικής υπαιτιότητας του παθόντος δεν μπορεί να θεμελιωθεί αξίωση για αποζημίωση κατά τις κοινές διατάξεις ούτε βέβαια αξίωση για χρηματική ικανοποίηση για ηθική βλάβη (Α.Π. 843/1985 ΕΕργΔ 45, 388), ορθώς δε η σχολιαζόμενη απέρριψε την αίτηση αναίρεσης.

Γ.Δ.Λ.